

Politieke avond Westerveld

Voorstel

Vergadering van 25 januari 2022

Vaststellen Grondstoffenplan 2022-2025 en Uitvoeringsplan 2022 - Besluitvorming College/besluitvorming Raad

Auteur

Beknopte samenvatting

Vanuit de visie 'Samenwerken aan duurzaamheid' werkt Westerveld toe naar een circulaire gemeente in 2050.

In 2017 hebben we ons gecommitteerd aan de VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof). De VANG-doelstelling voor 2020 was maximaal 100kg restafval per inwoner per jaar, met een afvalscheidingspercentage van 75%. Het afvalscheidingspercentage van Westerveld was in 2020 79%. De hoeveelheid restafval per inwoner bedroeg 121kg, waarmee de VANG-doelstelling dus deels behaald is. Westerveld wil hiermee verder, naar uiteindelijk 30 kilo huishoudelijk restafval per inwoner per jaar, zoals de VANG-doelstelling van 2025 voorschrijft. Dit Grondstoffenplan zet de context en kaders uiteen waarbinnen we de komende jaren willen werken aan een volgende stap op de weg naar een circulair Westerveld. Het Uitvoeringsplan 2022 zet in op het vergroten van de bewustwording, het optimaliseren van de dienstverlening en het nog verder verminderen van de hoeveelheid restafval.

Besluit

Besluitpunt 1

Vaststellen van het 'Grondstoffenplan 2022-2025';

Besluitpunt 2

Vaststellen van het 'Uitvoeringsplan 2022; Bewustwording, optimale dienstverlening en diftar';

Besluitpunt 3

Kennis nemen van de uitkomsten van de infoquête afvalscheiding Westerveld;

Besluitpunt 4

Instemmen met het structureel beschikbaar stellen van € 55.000 voor de garantiesubsidie oud papier en het opschalen van het project zwerfvuil;

Besluitpunt 5

Instemmen met het incidenteel beschikbaar stellen van € 30.000 om uitvoering te geven aan het 'Uitvoeringsplan 2022'.

Motivering

Aanleiding en context

Nederland streeft naar een circulaire economie in 2050. Westerveld ziet het als haar verantwoordelijkheid om aan deze ambitie bij te dragen. Dit vanuit het volle besef dat onze natuurlijke grondstoffen eindig zijn en het gebruik van nieuwe grondstoffen voor producten een grote weerslag heeft op ons milieu, bijvoorbeeld door het hoge energie- en waterverbruik en de CO₂-uitstoot.

Dit is geen gemakkelijke opgave. Circulariteit vraagt investeringen in een tijd waarin veel andere zaken ook om aandacht, tijd en middelen vragen. Ook is de markt van afval en grondstoffen sterk in beweging en brengen grondstoffen niet altijd (op de korte termijn) geld op. Circulariteit is vooralsnog een kwestie van een lange adem. Desalniettemin is het een opgave waaraan Westerveld zich committeert, zoals ook vastgesteld in de visie 'Samenwerken aan duurzaamheid'.

De ambitie om volledig circulair te worden vraagt inzet vanuit diverse domeinen. In dit plan ligt de focus op huishoudelijk afval en grondstoffen, omdat de gemeente hier een zorgplicht voor heeft en diverse manieren heeft om hier invloed op uit te oefenen. Daarnaast heeft de gemeente ook de zorgplicht voor afval in de publieke ruimte. Zwerfvuil is dus ook een onderwerp in dit plan.

Bedrijfsafval is de verantwoordelijkheid van bedrijven zelf. Hoewel het verminderen en hoogwaardig hergebruiken van bedrijfsafval een belangrijk aspect is in de transitie naar een circulaire economie, gaat dit plan hier niet verder op in. Wel zal, met name in het uitvoeringsplan 2023-2024, aandacht besteed worden aan het afval wat vrijkomt bij verenigingen en andere maatschappelijke organisaties. We zijn al enige jaren goed op weg naar steeds meer circulariteit. Met de stappen die we al hebben gezet is een stevige reductie gerealiseerd in de hoeveelheid restafval die de Westerveldse inwoners gezamenlijk produceren. Zo daalde de hoeveelheid restafval in 2015 al met 92 kg ten opzichte van 2014, als gevolg van de invoering van omgekeerd inzamelen. In 2019 is opnieuw een fikse reductie gerealiseerd, van 40 kg per inwoner, door het restafval laagfrequent (één keer per acht weken) in te zamelen. De VANG-doelstelling voor 2020 was maximaal 100kg restafval per inwoner per jaar, met een afvalscheidingspercentage van 75%. Het afvalscheidingspercentage van Westerveld was in 2020 79%. De hoeveelheid restafval per inwoner bedroeg 123kg, waarmee de VANG-doelstelling dus deels behaald is. Westerveld wil hiermee verder, naar uiteindelijk 30 kilo huishoudelijk restafval per inwoner per jaar, zoals de VANG-doelstelling van 2025 voorschrijft.

Beoogd resultaat

Het vergroten van de kennis en bewustwording bij de Westerveldse inwoner en het behalen van de VANG-doelstelling van 2025, waarmee wordt toegewerkt naar een circulair Westerveld in 2050.

Argumentatie

1.1. Het voorstel draagt bij aan het behalen van de VANG-doelstellingen en een circulair Westerveld in 2050.

Westerveld heeft de VANG-doelstelling van 2020 deels behaald. Met dit plan zetten we in op het behalen van de VANG-doelstelling van 2025 en zetten we serieuze stappen richting een circulair Westerveld in 2050.

1.2. We spelen in op de wensen en behoeften van onze inwoners die in de infoquête over afvalscheiding zijn aangegeven.

Het rapport met de resultaten uit de infoquête is als bijlage toegevoegd. De resultaten zijn verwerkt in het Grondstoffenplan en het eerste Uitvoeringsplan.

1.3. Het Grondstoffenplan draagt bij aan het thema circulariteit uit de visie 'Samenwerken aan duurzaamheid'.

Circulariteit is een belangrijk thema in het nieuwe Grondstoffenplan. We zetten serieuze stappen richting een circulaire economie.

1.4. Met het Grondstoffenplan hebben we een visie voor de komende vier jaar.

In 2018 is laagfrequent inzamelen succesvol ingevoerd, maar op dit moment is er geen meerjarig beleidsplan.

Om de VANG-doelstellingen te behalen en toe te werken naar een circulair Westerveld is visie nodig voor de komende jaren.

1.5. Bronscheiding is voor de Westerveldse huishoudens de beste inzamelmethode.

Het onafhankelijk onderzoek van IPR-Normag is in de bijlage toegevoegd.

1.6. Door diftar in te voeren brengen we de VANG-doelen voor 2025 binnen bereik.

Gemeenten met diftar produceren minder restafval dan gemeenten zonder diftar. Bovendien is de

afvalstoffenheffing in gemeenten met diftar gemiddeld lager dan in gemeenten zonder diftar. Deze maatregel is dus niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor de portemonnee.

1.7. De voorgestelde maatregelen voorkomen (deels) hoge kostenstijgingen.

De kosten voor verwerking van restafval nemen steeds verder toe, o.a. door de stijgende afvalstoffenbelasting. Door uitvoering te geven aan het Uitvoeringsplan 2022 neemt de hoeveelheid restafval verder af, waardoor de kosten voor de Westerveldse inwoner minder hard stijgen dan wanneer geen maatregelen worden getroffen.

Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord werken

Het 'Grondstoffenplan 2022-2025' draagt bij aan het thema circulariteit uit de visie 'Samenwerken aan duurzaamheid'.

Kanttekening en risico's

1.1. De landelijke VANG-doelstellingen zijn geformuleerd voor 2020 en 2025.

In het Rijksbrede programma 'Nederland Circulair in 2050' wordt aangegeven dat onze economie in 2050 volledig circulair moet zijn. De VANG-doelstellingen zijn geformuleerd om hieraan bij te dragen. Op dit moment staat er op het niet behalen van de VANG-doelstellingen geen directe sanctie. Wel zorgt de stijgende verbrandingsbelasting voor steeds hoger wordende kosten voor restafval. Het is dus van belang zo snel mogelijk toe te werken naar meer afvalscheiding en reductie van de hoeveelheid restafval om de kosten voor de Westerveldse inwoner beheersbaar te houden.

1.2. Tarieven diftar nog niet uitgewerkt

Diftar dient als aanvullende prikkel voor inwoners om minder restafval aan te bieden. Op dit moment zijn de definitieve tarieven nog niet vastgesteld.

De vaste heffing wordt lager. Over het algemeen zal een gemiddeld gezin minder gaan betalen ten opzichte van het huidige systeem als alle andere factoren (zoals verbrandingsbelasting en grondstofprijzen) gelijk blijven. Met deze optie wordt de VANG-doelstelling van 2025 (Van Afval Naar Grondstof) verder benaderd. De tarieven worden uiterlijk in december 2022 vastgesteld in de 'Verordening op de heffing en invordering afvalstoffenheffing 2023'.

1.3. Neveneffecten diftar

Er doen verhalen de ronde dat invoering van diftar zou leiden tot meer vervuiling in de grondstofstromen, of tot afvaldumping. Er zijn echter geen onderzoeken die dit uitwijzen en ook ROVA heeft deze ervaring niet. Als er al neveneffecten optreden (bijv. een toename in bijplaatsingen) dan zijn deze tijdelijk; na een half jaar tot een jaar zijn deze effecten niet meer zichtbaar. Om deze neveneffecten te voorkomen is het belangrijk om inwoners goed mee te nemen in de voorbereidingen op diftar. Dit doen we door goed te communiceren.

1.4. Startdatum diftar

Invoering van diftar is een wijziging in het systeem van de afvalstoffenheffing. Dit betekent dat deze wijziging alleen op de eerste januari van het jaar in werking kan treden. Het streven is starten op 1 januari 2023.

1.5. Oud papier inzameling

De verwachting is dat het inzamelen van het oud papier met containers en een vrachtauto met zijlader voor het behalen van de VANG-doelstellingen het meest effectief is. Uit de bijeenkomst met de inzamelaars en de infoquête is gebleken dat de inzamelaars en inwoners de oud papier inzameling op de huidige manier willen voortzetten via dozen die aan de weg gezet kunnen worden. In 2020 bestond de inhoud van de Westerveldse restafvalcontainer gemiddeld voor achttien procent uit oud papier. Dit komt neer op zo'n tweeëntwintig kilo oud papier per inwoner per jaar dat verbrand wordt. Dit is niet wenselijk voor het milieu, de VANG-doelstellingen en de Westerveldse portemonnee. Afgesproken is dat de inzamelaars en de gemeente hier gezamenlijk aan gaan werken.

Aanpak/uitvoering en communicatie

Hiervoor wordt verwezen naar het 'Uitvoeringsplan 2022'.

Integrale advisering

Intern_en_extern

Duiding integrale advisering

Intern

- Belastingen;
- Duurzaamheid;
- Financiën & control;
- Communicatie;
- Bedrijfscontactenfunctionaris (collectief circulair Westerveld).

Extern

- Onafhankelijk onderzoek bron- en nascheiding door IPR-Normag;
- AMA advies i.r.t. infoquête;
- Rijkswaterstaat;
- ROVA.

Kosten, baten, dekking

Structureel

De maximale kosten voor de garantiesubsidie oud papier zijn € 136.500 per jaar afhankelijk van de Marktprijs Oud Papier (MOP). Op dit moment is de MOP dekkend. Wij vragen om de voortzetting van het huidige beleid te kunnen garanderen, een structureel budget van € 40.000 ter beschikking te stellen. Mochten de kosten hoger worden, dan wordt dit meegenomen in de Najaarsrapportage 2022. Daarnaast vragen wij voor het opschalen van het project zwerfvuil een structureel budget van € 15.000 ter beschikking te stellen. Voorgesteld wordt beide budgetten te verwerken bij de Voorjaarsrapportage 2022. Voor 2023 wordt de dekking meegenomen in de afvalstoffenheffing voor 2023.

Incidenteel

Om uitvoering te geven aan het uitvoeringsplan 2022 is incidenteel budget noodzakelijk. Wij vragen een incidenteel budget van in totaal € 30.000 beschikbaar te stellen in 2022 en dit te verwerken in de Voorjaarsrapportage 2022.

Bijlagen

---

1. Grondstoffenplan 2022-2025
2. Resultaten infoquête
3. Onafhankelijk onderzoek bron- en nascheiding PMD Westerveld 2021
4. Uitvoeringsplan 2022 'Bewustwording, optimale dienstverlening en diftar'